

Sygn. akt VU 6258/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Ewelina Hrynczyszyn

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania J. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 8 września 2014r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu J. S. (1) prawo do emerytury od dnia 28 lipca 2014 roku;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz ubezpieczonego J. S. (1) kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt V U 6258/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 września 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił J. S. (1) prawa do emerytury, podnosząc

w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych przepisami 15 lat pracy

w warunkach szczególnych. Organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresów zatrudnienia: od (...) 1979 roku do 3 stycznia 1988 roku na stanowisku kierowcy, od 4 stycznia 1988 roku do 31 marca 1988 roku na stanowisku mechanika samochodowego oraz od 1 kwietnia 1988 roku do 31 grudnia 1998 roku na stanowisku mechanika sprzętu budowlanego, ponieważ w oparciu o posiadaną dokumentację nie można określić charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, a ww. stanowiska nie znajdują potwierdzenia w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

W odwołaniu wniesionym od powyższej decyzji w dniu 7 października 2014 roku wnioskodawca wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury, przez zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych okresów pracy od (...) 1979 roku do

3 stycznia 1988 roku na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, od 4 stycznia 1988 roku do 31 marca 1988 roku na stanowisku mechanika samochodowego w kanałach i od 1 kwietnia 1988 roku do 31 grudnia 1998 roku na stanowisku mechanika sprzętu budowlanego, którą wykonywał również w kanałach.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie w dniu 22 stycznia 2015 roku pełnomocnik wnioskodawcy popierał odwołanie oraz wnosił o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Ustalił, co następuje:

Wnioskodawca J. S. (1), urodzony (...) (...) roku, w dniu 28 lipca 2014 roku złożył wniosek o emeryturę. Wnioskodawca był członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt emerytalnych)

Wnioskodawca legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 25 lat, 5 miesięcy i 3 dni.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu zatrudnienia.

(dowód: decyzja z dnia 8 września 2014 roku k. 80 akt emerytalnych)

W okresie **od 17 kwietnia 1979 roku do 5 maja 2000 roku** wnioskodawca zatrudniony był na podstawie umowy o pracę w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Spółce Akcyjnej w B. (następca prawny Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w B. oraz Kombinat (...) w B.) w pełnym wymiarze czasu pracy. W wystawionym w dniu 11 maja 2000 roku świadectwie pracy wskazano, że w okresie zatrudnienia wykonywał on prace mechanika sprzętu.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 11 maja 2000 roku k. 26 akt emerytalnych)

W okresie od (...) 1979 roku do 31 marca 1990 roku wnioskodawca J. S. (1) był zatrudniony przy budowie Zespołu (...) na stanowisku kierowcy do 5 lipca 1987 roku, a następnie w okresie od 6 lipca 1987 roku do 20 grudnia 1987 roku wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego w związku z podjętą pracą na budowie eksportowej w NRD w charakterze dekarza-błacharza. Po powrocie z budowy eksportowej wnioskodawca z dniem 4 stycznia 1988 roku podjął pracę na stanowisku mechanika sprzętu. Na tym stanowisku wnioskodawca pracował do dnia 14 października 1989 roku.

Od dnia 15 października 1989 roku do 31 grudnia 1989 roku J. S. (1) pracował na budowie eksportowej w Bułgarii.

Po powrocie z budowy eksportowej wnioskodawca z dniem 2 stycznia 1990 roku został zatrudniony na stanowisku mechanika sprzętu. Na tym stanowisku pracował do końca zatrudnienia tj. do 5 maja 2000 roku.

Z dniem 1 kwietnia 1990 roku Kombinat (...) przekształcił się w Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w B..

Natomiast z dniem 1 grudnia 1992 roku Przedsiębiorstwo przekształciło się w Spółkę Akcyjną pod nazwą (...) w B. (dowód: umowa o pracę k. 92, angaż z dnia 7.08.1980 r. k. 86, angaże k. 72, 73, 74, 76, 78, 80, 81, 82, umowa o pracę eksportową k. 67, pismo o rozwiązaniu umowy o pracę na budowie eksportowej k. 65 i k. 64, karta obiegowa przyjęcia do pracy po budowie eksportowej k. 63, angaż z k. 62, angaże z dnia 5.11.1988 r. k. 59, angaż z dnia 24.02.1989r. k. 58, umowa o pracę na czas określony k. 53, pismo o zakończeniu pracy na budowie eksportowej k. 50 i k. 51, karta obiegowa przyjęcia do pracy k. 49, angaż z dnia 5.01.1990 r. k. 48, pismo o przekształceniu z dnia 31 marca 1990 r. k. 45, angaże k. 46-47, 42, pismo o przekształceniu z dnia 1 grudnia 1992 roku k. 38, angaż z dnia 21.01.1993 r. k. 37).

Kombinat (...) w B., Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w B. oraz (...) S. A. w B. zajmowało się wykonywaniem usług budowlanych w zakresie budowania instalacji: wodnych, deszczowych i kanalizacyjnych na rzecz innych

przedsiębiorstw. Było to duże przedsiębiorstwo posiadające na wyposażeniu zarówno samochody osobowe, ciężarowe oraz sprzęt budowlany w łącznej ilości kilkudziesięciu sztuk.

Wnioskodawca, jako kierowca samochodów ciężarowych, kierował głównie K., S. 200 i sporadycznie J.. Tym samochodami ciężarowymi przewoził materiały budowlane pobrane z magazynów przedsiębiorstwa na poszczególne budowy. Jako mechanik wnioskodawca pracował na warsztacie w kanale dokonując napraw samochodów ciężarowych i sprzętu budowlanego. Przedsiębiorstwo posiadało bowiem swój warsztat mechaniczny, w którym znajdowało się pięć kanałów. Dwa kanały przeznaczone były do napraw sprzętu budowlanego, a trzy do napraw samochodów. Wnioskodawca, jako mechanik pracował w kanele, w którym dokonywał wymian olejów, uszczelek, sprawdzał prawidłowość działania układów, a także w przypadku większej usterki, wymontowywał poszczególne podzespoły, czy silniki, mosty, które następnie wysyłane były do dalszej naprawy przez specjalistów. Z uwagi na wielkość naprawianego sprzętu i związane z tym duże gabaryty naprawianych układów i części, niejednokrotnie przy wymontowywaniu poszczególnych części musiało brać udział nawet kilku mechaników. Poza kanałem wnioskodawca pracował sporadycznie, wiązało się to z przyniesieniem narzędzia, czy potrzebnej do naprawy części. Z istoty wykonywanych przez wnioskodawcę napraw wynikało, że były wykonywane one w kanale (dowód: zeznania świadka J. S. (2) protokół rozprawy z dnia 22 stycznia 2015 roku nagranie od minuty 11.12 do minuty 18.05, zeznania świadka P. R. protokół rozprawy z dnia 22 stycznia 2015 roku nagranie od minuty 18.22 do minuty 22.37, zeznania świadka J. G. protokół rozprawy z dnia 22 stycznia 2015 roku nagranie od minuty 22.52 do minuty 25.50, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 22 stycznia 2015 roku nagranie od minuty 26.11 do minuty 30.50).

Wnioskodawca od 12 marca 1976 roku posiada prawo jazdy kategorii C.

(dowód: prawo jazdy okazane na rozprawie w dniu 22 stycznia 2015 roku)

Wnioskodawcy nie zostało wystawione świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Zważył, co następuje :

odwołanie jest uzasadnione, co skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 1440 ze zm) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami,

o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za

pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, a od 1 stycznia 2013 roku nie wymaga się już rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Należy dodać, że warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15 - letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu (nie budzi wątpliwości, że wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, oraz ukończył 60 lat).

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Spółce Akcyjnej w B. był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w tym okresie tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że wnioskodawca nie dysponował świadectwem pracy w szczególnych warunkach za ten sporny okres.

Wobec powyższego na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca sprostował temu obowiązkowi. Szczególne warunki pracy wnioskodawcy, Sąd ustalił w oparciu o spójne i logiczne, a co za tym idzie wiarygodne zeznania świadków: J. S. (2), P. R. i J. G., którzy w spornych okresach pracowali razem z J. S. (1) oraz zeznania samego wnioskodawcy, a także dokumentację zgromadzoną w jego aktach osobowych. Świadczenie w spornym okresie pracowali w tym samym Przedsiębiorstwie, co skarżący na stanowiskach związanych z pracą wnioskodawcy. Świadek J. S. (2) pracował na stanowiskach magazyniera,

kierownika magazynu i zastępcy kierownika warsztatów, świadek P. R. m.in. na stanowisku operator sprzętu ciężkiego i mechanika, a świadek J. G., jako mechanik, ślusarz. Praca świadków była zatem ściśle związana z pracą wnioskodawcy, który pracował jako kierowca samochodu ciężarowego oraz mechanik w kanałach.

Analiza zeznań świadków oraz dokumentów osobowych prowadzi do wniosku, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach w okresach od 17 kwietnia 1979 roku do 5 lipca 1987 roku, od 4 stycznia 1988 roku do 14 października 1989 roku i od 2 stycznia 1990 roku do 5 maja 2000 roku (z całego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Spółce Akcyjnej w B. wyłączono okresy pracy na budowach eksportowych). Wprawdzie w świadectwie pracy oraz angażach z tego okresu stanowisko wnioskodawcy jest określone jako kierowca, mechanik sprzętu, nie mniej jednak pamiętać należy, iż o szczególnych warunkach pracy nie decyduje nazwa stanowiska, ale rodzaj rzeczywiście wykonywanej pracy. A ta - jak to Sąd ustalił w oparciu o akta osobowe wnioskodawcy, w tym przede wszystkim jego angaże, oraz zeznania świadków - polegała w okresie od 17 kwietnia 1979 roku do 5 lipca 1987 roku na pracy kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, a w okresach od 4 stycznia 1988 roku do 14 października 1989 roku i od 2 stycznia 1990 roku do 5 maja 2000 roku na pracy mechanika wykonującego prace w kanałach. Okoliczność, że w świadectwie pracy oraz w angażach nie wskazano jakich pojazdów kierowcą był wnioskodawca oraz czy prace mechanika wykonywał w kanałach nie oznacza, że nie wykonywał prac w warunkach szczególnych. Wnioskodawca bowiem kierując K., czy S. 200 przewoził materiały budowlane na prowadzone przez przedsiębiorstwo budowy, a jako mechanik dokonywał w kanale napraw samochodów oraz sprzętu budowlanego. Z uwagi na specyfikę dokonywanych napraw, były one wykonywane przez wnioskodawcę właśnie w kanale.

Okoliczność, iż w aktach osobowych wnioskodawcy znalazła się informacja o ukaraniu J. S. (1) karą porządkową w postaci utraty premii za okres trzech miesięcy: luty, marzec, kwiecień 1985 roku z powodu uszkodzenia silnika samochodu marki N. (k. 71 akt osobowych), nie może skutecznie podważyć wiarygodnych w ocenie Sądu, zeznań świadków oraz samego wnioskodawcy w zakresie ustalenia, że wykonywał on pracę kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wiarygodnym jest, na co wskazał świadek J. S. (2), że osoby z wyższą kategorią prawa jazdy nie jeździły takimi samochodami jak N., czy Ż.. Było to bowiem dla zakładu pracy mało ekonomiczne by marnować kwalifikacje takiego pracownika. Dlatego wiarygodnym jest twierdzenie wnioskodawcy, że kierowanie samochodem marki N. było jedynie epizodem wynikającym np. z konieczności pilnego zastąpienia jakiegoś pracownika.

Z zeznań świadków wynika, że wnioskodawca pracował w okresie od 17 kwietnia 1979 roku do 5 lipca 1987 roku w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca K., Stara 200 oraz J., a w późniejszym okresie tj. od 4 stycznia 1988 roku do 14 października 1989 roku i od 2 stycznia 1990 roku do 5 maja 2000 roku, jako mechanik samochodowy dokonując napraw w kanale.

Praca wnioskodawcy w charakterze kierowcy (...), S. (...), czy J. jest pracą wymienioną w Wykazie A, **Dziale VIII pkt 2** stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, tj. prace na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Natomiast prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych wymienione są w wykazie A, dział **Dział XIV, poz. 16**, załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Sąd nie zaliczył wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych z całego jego okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Spółce Akcyjnej w B. jedynie okresów pracy na budowach eksportowych tj. od 15 października 1989 roku do 1 stycznia 1990 roku i od 6 lipca 1987 roku do 3 stycznia 1987 roku, bowiem wnioskodawca na okoliczność charakteru pracy nie przedstawił żadnych dowodów. Przesłuchani przez Sąd świadkowie nie pracowali razem z nim na tych budowach, nie posiadają więc wiedzy na temat rodzaju wykonywanej przez niego pracy.

Reasumując, na podstawie przeprowadzonych dowodów, Sąd uznał, że wnioskodawca w okresach od dnia 17 kwietnia 1979 roku do 5 lipca 1987 roku, od 4 stycznia 1988 roku do 14 października 1989 roku i od 2 stycznia 1990 roku do

31 grudnia 1998 roku pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, a więc w wymiarze przekraczającym 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz wymagany okres zatrudnienia (25 lat), należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z dniem złożenia wniosku o emeryturę, gdyż była to ostatnia przesłanka, od spełnienia której zależało jego prawo do emerytury.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik tj. art. 98 k.p.c. zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz J. S. (1) kwotę 60 złotych, na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490).